

Nicolae D. Ghika

---

*Cinci luni în
Țara Somalilor*

Prinț Demetrius D. Ghika

Demetrius D. Ghika

Foto nr. 1 – Portretul lui D. Ghika

N.D. Ghika

Foto nr. 2 – Portretul lui N.-D. Ghika

„În memoria acad. Gleb Drăgan, ilustră personalitate a ingineriei românești, fost membru de onoare al Asociației Cultural – Științifice „Dimitrie Ghika – Comănești, coordonator al Colectivului de Terminologie Tehnică al Academiei Române, care m-a sfătuit și m-a suținut să fac această traducere”.

Dorina Rogobete

Nicolae D. Ghika

---

*Cinci luni în
Țara Somalilor*

Traducere în limba română:
Dorina ROGOBETE

Cuvânt înainte:
Dumitru MURARIU

Indice general:
Valentin MARIN

Editura MEGA
Cluj-Napoca
2015

Tehnoredactare și copertă:
Francisc BAJA

Harta de la finalul volumului este scanată după cea originală aflată la
Biblioteca Academiei Române.

© Dorina ROGOBETE, 2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GHIKA, NICOLAE D.

Cinci luni în Țara Somalilor / Nicolae D. Ghika ; trad.: Dorina Rogobete ;
cuvânt înainte: Dumitru Murariu ; indice general: Valentin Marin. - Cluj-
Napoca : Mega, 2015

Index

ISBN 978-606-543-608-4

I. Rogobete, Dorina (trad.)
II. Murariu, Dumitru (pref.)
III. Marin, Valentin

821.135.1-992

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro
e-mail: mega@edituramega.ro

CUVÂNT ÎNAINTE

Dacă Nilul fusese explorat în anul 1849 (Valea Nilului Alb) și în 1853 (Valea Nilului Albastru), după care a venit și rândul fluviului Congo, partea răsăriteană a continentului african nu fusese explorată decât sporadic, până în anul 1895, când a fost organizată expediția de magistratul și demnitarul Dimitrie Ghika, împreună cu fiul său – Nicolae, în Somalia. O parte din curajoșii exploratori dinaintea acestor români au pus bazele cunoașterii științifice a florei și faunei coastei răsăritene a Africii. Unii din ei au plătit cu prețul vieții incursiunea în zonele tropicale africane, cu amenințări la tot pasul, fie din partea factorilor naturali, fie din partea triburilor războinice.

Prin colectarea a peste 200 păsări și mamifere, a 55 specii de plante, dar și prin informațiile meteorologice (înregistrarea temperaturii aerului, a presiunii atmosferice, a direcției și vitezei curenților de aer), prin datele geografice și etnografice, prima expediție românească în Africa Orientală s-a înscris cu importante contribuții științifice, recunoscute de cei mai autorizați specialiști din lume (pe domenii) și de Institutul Cartographic de la Gotha – Germania. Și astăzi se păstrează în Somalia numele Munților Carol I, Regina Elisabeta, Fluviul Principele Ferdinand, Grota Principesa Maria, Culmea Lahovary, Vadul Ghika.

Două cărți au fost publicate despre expediția românească în Somalia. Una în anul 1897, intitulată *O expediție română în Africa/1897*, semnată de Dimitrie Ghika (Comănești), la numai un an de la încheierea misiunii asumată de cei doi exploratori.

Cartea a fost dedicată Regelui Carol I și cuprinde 176 de pagini cu 30 de fotografii A/N.

A doua carte a fost tipărită în limba franceză, la Geneva – Tipografia W. Kündig & fiul, la doi ani după expediție și este semnată de Nicolae D. Ghika. Aceasta se intitulează *Cinq Mois Au Pays Des Somalis*, are 223 pagini, împărțite în 12 capitole. Primele 10 capitole au caracterul unui jurnal cronologic, cu descrierea călătoriei începută la Trieste, la 3 octombrie 1895, până la 21 februarie 1896 – data revenirii la Berbera, din care începuse expediția propriu-zisă, cu cinci luni în urmă. Dacă în capitolele I–X găsim consemnări zilnice ale „aventurilor” de-a lungul traseului caravanei, capitolul XI este dedicat cunoașterii originii și evoluției popoului somal, a obiceiurilor de îmbrăcăminte și de hrană, de diviziune a muncii în familii și în triburi, iar ultimul capitol (XII) este dedicat unei valoroase descrieri a răspândirii speciilor de mamifere întâlnite, recunoscute după urme sau cunoscute după informațiile localnicilor și ghizilor somali. În cazul colectărilor se menționează numărul de indivizi din fiecare specie.

Astăzi avem bucuria ca această a doua carte să ne fie oferită, tradusă în limba română, prin lăudabilul efort și bunăvoința Doamnei ing. Dorina Rogobete – cercetător științific principal la Institutul de Mecanica Solidelor al Academiei Române.

Versiunea românească are titlul *Cinci luni în Țara Somalilor* și cuprinde 186 pagini, cu structura pe capitole neschimbată față de împărțirea textului din ediția originală.

Stilul captivant de redare a călătoriei cu vaporul de la Trieste la Aden și Berbera, cu exprimarea sentimentelor trăite prin depărtarea navei de lumea civilizată pentru 5 luni, „*încet-încet, mă las purtat de plăcerea domoală de a-mi vedea viața derulându-se înaintea ochilor, fără a avea nimic de făcut pentru a o schimba, simpla mișcare a peisajului aducându-mi, prin ea însăși, emoțiile așteptate...*” poartă cititorul în excursia autorului, care cunoaște pe vas o serie de ofițeri și funcționari englezi în drumul lor de întoarcere spre India, după petrecerea vacanței „acasă”.

Chiar la sosirea în Berbera, autorul este frapat de „Cămilele și somalii (care, n.n.) alcătuiesc un contrast amuzant: pe cât sunt oamenii de iuți, zgomotoși, certăreți, nerăbdători, colerici, pe atât înșoțitoarele lor, cămilele, sunt lente, metodice, placide. Aceste brave cămile au întotdeauna aerul că vor să rezolve o anumită problemă gravă (probabil a digestiei lor îndelungate), dar asta nu le împiedică să facă o treabă utilă și în foarte bună înțelegere cu năvalnicii lor proprietari”.

Descrierea peisajelor, a organizării expediției și punerea ei „în mișcare” (un șir interminabil de cămile, cai, măgari, catări, capre, oi și oameni de escortă), fiind vorba de 53 oameni și câteva călăuze cu 72 de cămile, 4 cai somali „foarte urâți, dar rezistenți”, doi măgari absinieni, trei măgari destinați momirii leilor și o turmă de capre și oi, pentru zilele în care vânatul nu va fi suficient pentru hrănirea oamenilor este de fapt o informație deosebit de utilă pentru cei care visează la o deplasare în locuri îndepărtate, puțin populate și deseori cu condiții climatice extreme, chiar într-un interval de numai 24 de ore, de la zi la noapte. Medicamentele contra stărilor febrile, a deranjamentelor stomacale sau contra indigestiilor, nelipsita chinină contra malariei, dar și cadourile de oferit localnicilor din așezările pe care le vor vizita expediționarii, pentru a nu mai vorbi de rezervele de orez și conserve, întregesc imaginea complexității unei asemenea expediții. Toate echipamentele, armele, îmbrăcămintea, hrana, medicamentele fuseseră transferate de Dimitrie și Nicolae Ghika, din Anglia la Trieste, pentru nava „Imperatrix” al companiei austriece „Lloyd”.

Fiecare capitol este presărat cu atractive relatări despre caravană în ansamblul ei, despre peisajele traversate, despre riscurile și temerile rătăcirii mai ales în zonele împădurite, dar și cu reale momente de panică în fața vreunui rinocer rănit, a unui leu sau a unui elefant.

Cartea se citește „pe nerăsuflăte”, cu sentimentul unei aventuroase călătorii prin locurile străbătute de Dimitrie și Nicolae D. Ghika, un merit aparte în captivarea cititorului avându-l și Doamna ing. Dorina Rogobete, prin găsirea celor

mai potrivite expresii în redarea fidelă a ideilor autorului. O felicit și îi mulțumesc.

17 februarie 2015 – București

Dr. Dumitru MURARIU
Membru corespondent al Academiei Române,
Președinte de onoare al Asociației Cultural-Științifice
„Dimitrie Ghika-Comănești”